

Published and
edited at
938 E. Fourth St.
Bethlehem, Pa.
Subscription
\$1.00 a year
The
only Hungarian
Lutheran paper
in America.

ERŐSVÁR

MIGHTY FORTRESS

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:
938 E. Fourth St.
Bethlehem, Pa.
Előfizetési ár
egy évre 1 dollár
Az
egyetlen amerikai
Magyar Evangé-
likus Lap.

Volume IV. Évfolyam.

1935. JANUÁR HÓ.

Number 1. szám.

EZ UJESZTENDŐBEN

“Ez ujesztendőben ne kösd boldogságot az élet külső kedvezéseire. Ne gondold, hogy gazdagság, szerencse és kényelem nélkül nincsen élet és nincsen boldogság. Tanuld meg, hogy egy szépen sült pogácsa (mint Illés prófétánál) és egy pohár víz elég az élethez, ha azokat Isten adja. Köszönd meg a keveset is és légy háládatos.”

“Ez ujesztendőben lelkedről is hűségesen gondoskodik az Ur. Az élet kenyerével táplál. Az élet italát gyújtja feléd. A kegyelem asztalát megteríti számodra. Bűnbocsánatával átölel, szent Fia testével, vérével erősíti lelkedet.”

“Ez ujesztendőben is gondoldj arra, hogy Isten kegyelme végtelen. Kitért ajtaju templom áll életutad szélén. Csudálatos isteni szeretete meg nem lankad, tanító, erősítő, megtartó beszéde soha el nem némul, mint egy nagy isteni hívás örökké zeng. Életcélokat újra és újra megvilágítja, szenvedésedben újra és újra megvigasztal, lelki válságok között megerősít, kétségek között megnyugtat.”

“Ez ujesztendőben se láss sötét éjszakát, ne láss bizonytalan, rejtett jövőndöt! Lásd meg a felhők között Isten gondviselő arcát. Bizzál az Istenben! De hited igazi hit legyen. Átvezet Ő az ujesztendő örömein, szenvedéseiben. Örömeivel áld, szenvedéseivel megjobbit és nehéz küzdelmek közt megtart. Gondviselő Atyád, míg élsz, gondviselőd, ha örök álomra

hajtod fejedet. Bizzál Őbenne és ezen hitedet tedd kimerithetetlen életerővé.”

“Bizonyosság és bizonytalanság, kétség és remény között, de mindenképen imádsággal szívvél állj meg az ujesztendő küszöbén. Isten szava kopogtat lelkeden: VándoreMBER MIT csinálsz?”

“Ez ujesztendőben is légy egyházunknak gyermeke, gyülekezetünknek alkotó tagja. Ma lelki édesanyád áll előted, ki gyermekkorod óta karján hordoz, tanít, nevel, csókol és megáld. Ne kapcsolódj ki építő munkaprogramjából. Érezd, hogy az anyaszentegyház és gyülekezeted a tied. Dolgoznod értük szent kötelességed. Érezd a felelőséget is. Haladásukért, vagy elmaradásukért, erősödésükért, vagy gyengülésükért a felelőség egy része a te lelkiismeretedre száll. Nézd meg, hogy az elmúlt esztendőben teljesítetted-e kötelességedet? Ha elmulasztottad, pótol. Amit pedig a jelenben tehetsz, tedd meg!”

(KAPY BÉLA, ev. püspök.)

000

Egy régi napóra felirata

Az árnnyék, mit karom mutat,
Szétosztja a jövőt s multat. —
Elöttem a jövőndö van:
Nem tied még s bizonytalan.
Mögöttem az elmúlt idő:
Már nem tied s vissza nem jó.
Egyedül a “most” a tied:
Használd fel, míg el nem siet.

EVANG. EGYHÁZUNK TERJESZKEDÉSE NYUGAT--CANADÁBAN

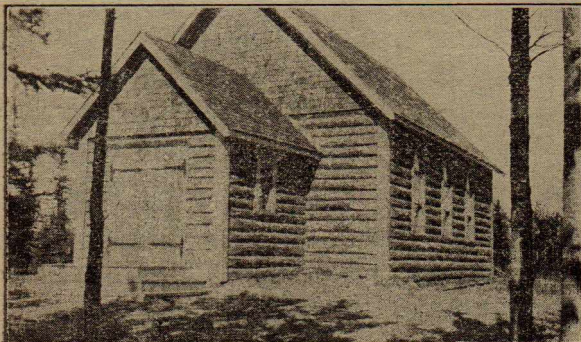
Mi, akik az amerikai ipari gócpontokban és a nagyváros kényelmében éljük le sietve robotoló életünket, alig tudjuk elképzelni azoknak életét, akik távol a nagyváros zajától s civilizációtól nyugat Kanada lakatlan s meg nem művelt vidékein élnek s küzdenek a sokszor mostoha természet akadályaiival a megélhetésért. Ezen a vidéken még mindig vannak fel nem szántott s meg nem

Nyugat canadai telepes fakunyhó.

művelt földterületek, melyeken az üldözöttek s elesettek új otthon s megélhetést keresnek és találnak.

Nagyon sok Oroszországból, az istentelen bolsevizmus elől elmenekült német evangélikus telepes talált menedéket nyugat Kanada földjén. Sok szlovák evangélikus volt kénytelen ott hagyni háború utáni új hazáját s őseinek pihenő földjét s az uttorók nehéz sorsát vállalni Kanadában.

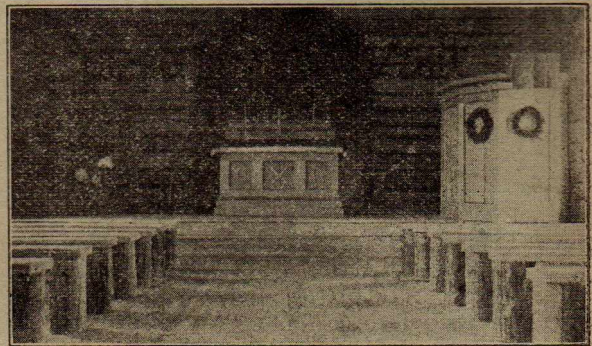
Ev. templom a canadai erdőségben.

Elrablott területeink régi lakosai, megcsontott országunk szegényei tízezer számra élnek elszórva nyugat Kanada síkságain és ősréngeteiben. S ha pénzük nincs is, de mindennapi kenyérüket megadja az anyaföld, melyet nehéz és véréjtékes munkával kell megművelni.

Ez új telepeken az egyház is végzi a maga magvető s Isten országát építő munkáját. Egymásután alakulnak egyházak s épülnek a kisebb-nagyobb fatemplomok s lelkészlakok, ahol lélek-

ben és igazságban imádkozhatják Istenünket evangélikus testvéreink.

Az amerikai Egyetemes Evangélikus Egyház Missziói Hatóságának egyik superintendense Dr. Ernst A. Tappert sokat fáradozott s nagy gondot fordított arra, hogy a szükségben levőket segítse az egyházegyetem s az egyes egyházak is, s hogy az evangélikus lelki gondozás és egyház építés munkája kárt ne szenvedjen. Legujabban is a new york állami Rochesterben levő Concordia Evangelical Lutheran Church vasárnapi iskolája \$1000-t adott ezen nemes célra, amely összegből legalább 5 kis templom felépítésének költsége fedezhető. Ezen templomokban és iskolákban rakják le egy eljövendő nagy evangélikus egyház és birodalom alapjait azok, akik a jelenben a kevesen is hűek maradnak apáik hitéhez s azt nem hagyják el hűtlenül, mint sokan teszik itt ebben a kényelmes és bűnös Amerikában. Ezekben a kis templomokban csepegtetik a gyermekek lelkébe a tiszta parancsolatot, a Szentírás és Luther Márton kiskaté-

Nyugat-Canadai fatemplom belseje.

ának örök igazságait. Ide jönnek el sokszor 20-30 mértföldnyiről a felnőttek és gyermekek, hogy a vasárnapi istentiszteleten résztvegyenek, s az úrvacsorájához járulhassanak. Nem kis dolog ez nyugat Kanadában, különösen télen, amikor legtöbbször fagypontra alul van a hőmérő higanyja.

De ezen nehézségek közt csak megacélozódik az emberek hite s a jelen szenvedései és a nélkülözések egy boldogabb jövő fundamentuma azok számára akik Istenben bíznak s szeretik valóságukat.

Egypár eredeti felvételt mutatunk be olvasóinknak Amerikai Egyetemes Evangélikus Egyházunk Missziói Hatóságának nyugat canadai munkájáról. o. j.

—ooo—
AZ 1935. ÉVI KÉPES LUTHER-NAPTÁR ez évben is megjelent, hogy immár 23. évfolyamával ezután is tanácsadója építője és szórakoztatója legyen evangélikus népünknek. Ára 70 fillér. Rendelje meg minden evangélikus családnak Sopron, Gensel Ádám-u 3. sz.

—ooo—
Ne halogassa tovább előfizetésének beállítását, mert azzal árt az ERŐS VÁR-nak.

ERŐS VÁR

MIGHTY FORTRESS

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUS FOLYÓIRAT
AMERICAN HUNGARIAN LUTHERAN MONTHLY

Az Amerikai magyar evangélikus egyházak hivatalos lapja.

Official Publication of the American Hungarian
Lutheran Churches.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:—Editorial and Publ. Office:
938 E. FOURTH STREET, BETHLEHEM, PA.

Előfizetési ár: \$1.00 egy évre — Subscription Rate: \$1.00
per year.

Egyes szám ára 10c Single copy 10c

Canadian Postage 50c extra; Foreign postage \$1.50 extra.

Főszerkesztő: REV. DR. E. A. STIEGLER, Editor-in-Chief,
Bethlehem, Pa.

Felelős szerkesztő és kiadó:

REV. JOHN ORMAY, Managing Editor and Publisher,
Bethlehem, Pa.

Társszerkesztők: — Contributing Editors:

REV. JAMES BECKER REV. ANDREW M. LEFFLER
Detroit, Mich. Cleveland, O.

Munkatársak: — Staff Correspondents:

Rev. Stephen Ruzsa, Oberlin, O.
Rev. Alexander Pölöskey, Caldwell, N. J.
Rev. Alexander Szabó, New Brunswick, N. J.
Rev. John L. De Papp, Windsor, Ont.
Rev. Charles Szebik, Montreal, P. Q.

"ÁGOSTAI HITVALLÁSU EVANGÉLIKUS" (LUTHERÁNUS) GYÜLEKEZETEK

ALKOTMÁNYA ÉS ALAPSZABÁLYAI

(Folytatás az 1934. szeptemberi számból.)

IV. CIKK.

EGYHÁZTAGSÁG.

1. Egyházunkat a lelkész és azon evangélikus keresztyének alkotják, akik megkeresztelkedtek, akik elfogadják s magokra nézve kötelezőnek ismerik el ezen Alkotmány pontjait és kötelezettségeit s kijelentik, hogy határozataiban s intézkedéseiben megnyukszanak.

2. Az egyházba való felvétel a következőképpen történhet:

(a.) Kereszttség által. Felnöttek, akik vallás-oktatásban részesültek mielőtt megkeresztelkedtek s gyermekek kik a kereszttség szentségében részesültek.

(b.) Confirmáció által. Megkeresztelt egyének, akik konfirmációi oktatásban részesültek.

(c.) Átlépés által. — Más ág. hitv. ev. egy-

házból jövő keresztyének, akik kielégítő elbocsátási levelet mutatnak fel.

(d.) Külön rendelet által. — (1.) Egyének, akik más egyházból jönnek át s nem tudnak igazoló elbocsátási levelet bemutatni, de akiknek az egyházba való befogadás ellen kifogás nem emelhető. (2.) Egyének, akik más, nem ág. hitv. ev. egyházból jönnek át s akiknek élete Isten Igéjével összhangban van s akik az ág. hitv. ev. egyház tanait elfogadják s életüket azokhoz alkalmazzák s ezt a készségüket a gyülekezet előtt is -készek kijelenteni.

(e.) Az egyház kebelébe való hivatalos felvétel minden esetben az Egyháztanács szavazatai alapján történik, — kivéve akkor, ha az a kereszttség által történik.

3. A tagok kötelességei.

Egyházunk tagjai kötelesek Istent tisztelni s kegyelmi ajándékait olyképen is keresni, hogy az istentiszteleteken mindég részt vesznek s mindég Urvacsorához járulnak, amikor az egyházban urvacsora osztás van; köteleességük továbbá úgy olvasni, mint igyekezni meg is érteni az Isten Igéjét — az Írások szellemével megegyező irodalmi termékek segítségével.

Hitőket istenes étellel ékesítsék. Gyermekeiket kicsiny korukban, rövid idővel a születés után a kereszttség szentségében részesítsék s mihelyt értelmeseek, küldjék őket az egyház iskolájába való oktatás s erkölcsi nevelés céljából. — Betegeket jelentsék az egyház lelkipásztorának. — Egy más közt békés életet éljenek s ha mégis előfordulnának nézeteltérések vagy bármilyen különbségek, igyekezzenek azokat keresztyén szellemben, a hittestvérek segítségével elintézni, mellőzve a világi törvénykezést. — Emlékezzenek meg a szükségben szenvedőkről és a nyomorgókról állandóan, de különösen a saját hittestvéreik közt. — A lehetőséghez mérten támogassák egyházunkat anyagilag is s minden tőlük telhetőt kövessenek el, hogy a gyülekezeti élet növekedjék s gyarapodjék. — Az egyház által járuljanak hozzá az Egyetemes Evangélikus Egyház missziói, jótékony és nevelő munkájának előmozdításához.

(Folytatása következik)

—ooo—

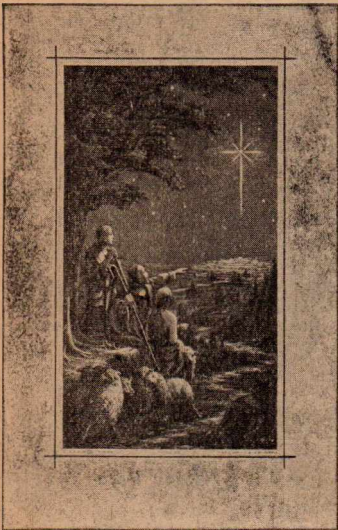
"Luther a világtörténelem egyik legnagyobb alakja. Személye és műve a történetírók számára századokon, sőt évezredekken át fog problémát szolgáltatni, mindig amíg az emberi szellem önön rejtélye mélységeit kutatni fogja. Már most sok tízezerre tehető az a könyv, amely az ő alakjával és alkotásával foglalkozik. Nagysága és teméntelensége úgy lenyűgöz, minthogyha egy hegyóriást vagy pedig egy rengeteget akarnánk áttekinteni." (Ravasz László ref. püspök.)

—ooo—

Az ERŐS VÁR az amerikai magyar evangélikusság egyetlen lapja. Pártolja tehát minden evangélikus.

A szent éjszaka

Irta LAGERLÖF ZELMA

Karácsony napja volt, amikor mindannyian a templomba kocsiztak, csak nagyanyám meg én maradtunk otthon. Azt hiszem egyesegyedül voltunk az egész házban. Mi nem mehettünk velük, mert nagyanya nagyon öreg, én meg nagyon fiatal voltam. Mind a ketten nagyon busultunk, hogy nem ve-

tünk részt a hajnali misén és nem láthatjuk a karácsonyi gyertyákat. De ahogy nagy elhagyatottságunkban ott ültünk, nagyanya elkezdett mesélni:

— Volt egyszer egy ember, aki kiment a sötét éjszakába, hogy egy kis parazsat szerezzen. Kunyhóról kunyhóra járt és bekopogott minden ajtón: "Segítsetek rajtam, jó emberek!" — mondta. — Feleségemnek éppen kisgyermek született és nekem tüzet kell szereznem, hogy őt és a kisgyermeket melengessem."

De az éjszaka sötét volt és az emberek mélyen aludtak. Senkisémet felelt szavaira.

Az ember csak ment tovább, tovább. Végre, messze távolban, világos tüzfényt pillantott meg. Abban az irányban folytatta útját és látta, hogy a tűz a szabadban lobog. Egy egész sereg fehér juh tanyázott alva körülötte és egy öreg pásztor ült mellette, hogy őrizze a nyáját.

Mikor az ember, aki a tüzet kereste, odaért a juhokhoz, látta, hogy három hatalmas kutya alszik a pásztor lábainál. Ezek az ő jöttére azonnal felébredtek és kitátották széles szájukat, mintha ugatni akarnának, de hang nem jött ki torkukon. Az ember látta, hogy a kutyák hátán felborzódik a szőr, látta a tüzfénynél elővillani fehér hegyes fogukat és látta, amint reá rontanak. Érezte, hogy az egyik beleharap a combjába, a másik a keze után kap, a harmadik torkának ugrik. De az állkapocs és a fogak, amelyekkel a kutyák harapni akartak, nem engedelmeskedtek és az embernek semmi baja sem történt.

Most tovább akart menni, hogy megszerezze azt, amire szüksége volt. De a juhok oly szorosan feküdtek egymás mellett, hogy nem tudott köztük utat találni. Ekkor az állatok hátán ment előre

egészen a tüzig. De a juhok nem ébredtek fel lépéseinek nyomása alatt, sőt még csak meg sem moccantak."

Eddig háborítatlanul mesélt egyfolytában nagyanya, de tovább már nem állhattam meg, hogy félbe ne szakítsam: — Mért nem ébredtek fel? — kérdeztem. — Majd megtudod hamarosan, — mondta nagyanyám és aztán tovább mesélt.

"Mikor az ember már közvetlenül ott állott a tűz mellett, akkor ébredt fel a pásztor. Hirtelen haragu, barátságtalan öregember volt, ki senkihez sem volt jó szívvvel. Mikor az idegent olyan közel látta, elővette hosszú, hegyes botját, melyet mindig a kezében szokott tartani, ha a nyáját őrizte és azt hajította feléje. A lándzsa suhogva, nyílegyenesen röpiült az emberhez, de mikor már szinte odaért hozzá, megkerülte és irányt változtatva a rét felé vette útját."

Mikor nagyanya eddig ért, megint félbeszakítottam. — Nagyanyuskám, mért nem akarta a lándzsa eltalálni az embert? — De nagyanya nem törődött kérdésemmel, hanem tovább folytatta meséjét:

"És ekkor az ember odaállt a pásztor elé és mondta: — Kedvesem, engedd, hogy a te parazsadból vigyek. Feleségemnek éppen most kisgyermek született és nekem tüzet kell raknom, hogy őt és a kicsikét melengessem.

A pásztor legszívesebben megtagadta volna a kívánságnak a teljesítését, de aztán arra gondolt, hogy kutyái nem tudtak ennek az embernek ártani, juhait nem szöktek meg előle, és pásztorbotja sem tudta teteríteni. Ezért egy kicsit megijedt és nem merte a kívánságot megtagadni. — Vehetsz a parázsból annyit, amennyi jól esik, — mondta az embernek.

De a tűz csaknem egészen kialudt. Sem fahasáb, sem ágak nem heverték mellette, csak egy nagy parázshalom volt ott a földön és az embernek nem volt sem lapátja, sem vödörje, hogy abban vihesse haza a pirosfényű szenet.

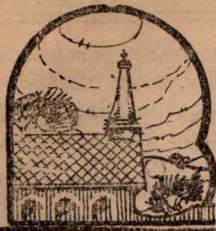
Mikor a pásztor ezt látta, újból mondta: — Vehetsz annyit, amennyi jól esik! — és előre örült annak, hogy az ember képtelen lesz a parazsat elvinni.

De az ember lehajolt és pusztá kézzel szedte ki a tüzes szenet a hamu közül és kabátjába rejtette. És a parázs nem sebezte meg kezét, nem égette el köpenyegét. Ugy vitte a tüzet, mintha almát vagy diót vitt volna."

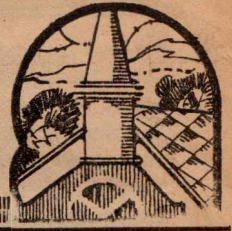
Itt harmadszor szakítottam félbe a mesemondót: — Nagyanyus, mért nem akarta a parázs megégetni az embert?

— Majd még megtudod, — mondta a nagyanya és tovább mesélt.

(Folytatás következik)

EGYHÁZI ÉLET

PITTSBURGH, PA.

Közli: MOLNAR ANDRAS, algonok.

ELTAVOZOTT A GYÜLEKEZETT LELKÉSZE. — A Pittsburghi Magyar Evangélikus hitközség szomorú kötelességet teljesített december 23-án, vasárnap délután. Ekkor vettek búcsut a hitközség tagjai, valamint a pittsburghi magyarság színe-java Nt. Leffler Andortól és feleségétől, kik a diszembéd után hamarosan el is utaztak Clevelandba, ahol az Első Magyar Evangélikus Hitközség vezetését veszi át. — Számtalan jóbarát és tisztelő jelent meg az ünnepélyen, kiknek csaknem mindegyike meghatottan vett búcsut a szeretett lelkészpártól. — A valóban szép ünnepélyt Kardos János gondnok nyitotta meg szép beszéd keretében, majd felkérte Nt. Leffler Andort egy asztali ima mondására. Ezután Dr. Gömör Sámuel pittsburghi magyar orvos, mint az ünnepély tőzstestere veszi át a szót és rövid, de őszinte búcsubeszéd után felszólítja a bankett szórokait. Az ünnepélyen az alábiak mondtak lelkes és mélyen átértett búcsubeszédeket: Ft. Dr. Komlóssy Miklós, a Szt. Anna r. k. hitközség plébánosa, Nt. Vargha Lajos, a pittsburghi ref. egyház lelkésze, Nt. Dienes Barna, homesteadi ref. lelkész, Ft. Dizmacsek Ferenc, a Szt. Anna hitközség káplánja, Mézáros György üzletember, Révész Kálmán, a Verhovay Segély egyesület központi főszámvevője, Korbély Lajos, Szarvas Pál, a Szabadság képviselője, Dr. Kapinya Mihály, pittsburghi magyar orvos, Thurchányi Gyula theologus, Kardos János gondnok, ki 25 dollár ajándékot nyújt át a távozó lelkészpár kisleányának, Szécskay Györgyné, az Amerikai Magyar Népszava képviselője, Révsi Kálmánné, ki Hobek Henrik, konzulátusi tisztviselő búcsuzó sorait olvasta fel, amennyiben Hobek Henrik egy kisebb sérülés folytán nem jelenhetett meg az ünnepélyen. Üveges Lajosné, az Oltáregylettől, ki beszéde során egy gyönyörű asztali lámpát nyújtott át, mint az Oltáregylet ajándékát, Molnár Imréné, az International Institute magyar titkárnője, Chisey Józsefné, a North Sidei Női Egyesület elnöknője, Petró István, Nagy Sándor, Karai Mihályné a Pro Hungaria képviselőjében, Brédács, Róth Elemér, az egyetemi kör nevében, majd végül Nt. Leffler Andor meghatottan elmondott köszönő szavai zárták be a szépen sikerült búcsu-ünnepélyt. Ugy a hitközség tagjai, valamint az egész pittsburghi magyarság szomorú szívvel bocsátotta útjára Nt. Leffler Andort és feleségét, kiket ugy egyházi, mint magyar közeleti munkásságuk folytán, de ugyanakkor a mindenkivel szemben való kedves és szeretetteljes viselkedésükért is őszintén tisztelt és szeretett mindenki a pittsburghi vidéken. — **KERESZTELES.** — Mult vasárnap, december 16-án kereszteltük Barázda Lajos és neje, duquesnei hittestvéreink újszülött leány gyermekét ki a keresztségben Vivian, Juliana nevet nyerte. Keresztzüök Tóth Béla és Balog Gizella. Barázda Lajosné Tóth és neje leánya. — **ADOMÁNYOK.** — A múlt hónapban Orbán István testvérünk egy kocsirakomány tüzi fát adományozott az egyház javára. A szállításért járó 1 dollár költséget Liska György testvérünk fizette. Liska György testvérünk Isten dicsőségére 5 dollárt adományozott. Varga Mihály (Hazelwood) Isten dicsőségére 1 dollárt adományozott. — **Ó-HAZÁBÓL ÉRKEZETT.** — Örömmel vettük tud-

másul, hogy Liska György testvérünk unoka-huga most a mult hét folyamán érkezett Szarvas, Magyarországból. Mikor örömmel adunk hálát az örökkévalónak azért, hogy fiatal leány testvérünket szerencsésen közénk segítette, egyben üdvözöljük őt egyháztagjaink sorában, azon reményben, hogy mi benne egy hű és igaz evangélikus lelket nyertünk, ő pedig mi bennünk megértő és igaz keresztyéni barátokat. Isten hozta. — **BINGÓ PARTY.** — Szilveszter estéjén, az esti és éjféle istentisztelet közt Oltár Egyesületünk szokásunkhoz híven Bingó Partyt rendezett, amely igen jól sikerült. **BETEGEINK.** — Gottlieb Mihály hittestvérünk nagy beteg fekszik a kórházban s az Ur Szent Vacsoráját is felvette. Állapotában javulás mutatkozik. — Tóth Pálné nőtestvérünk is betegeskedik. Varga Mihályné nőtestvérünk, miután magához vette az Urvacsorát betegségének orvoslására bement a West Penn kórházba. Adja a jó Isten, hogy beteg testvéreink mielőbb felépüljenek. — **KARÁCSONYFA ÜNNEPÉLY.** — Gyermekünk dec. hó 23-án este fél 8 órakor karácsonyfa ünnepet tartottak, melyen alkalmi szindarabok és szavaltatok, valamint karácsonyi énekekkel kedveskedtek a szülőknek s egyháznak barátainak. — **KÁNTÁLÓINK.** — Az idén is, mint a multban a gyülekezet tagjait és barátait felkeresték kántálónk. A karácsonyi örömhír eme hirmondóit mindenki örömmel fogadta. — **HELYETTES LELKÉSZ.** — A karácsonyi ünnepek alatt istentiszteleteinket Nt. Dianiska Albert ev. lelkész Clevelandból és Turcsányi Gyula theologus végezték. A gyülekezet teljes számban vett részt az istentiszteleteken. — **ISTENTISZTELET.** Istentisztelet minden vasárnap délelőtt 11 órakor. Mivel az egyháznak hivatalos lelkipásztorja nincsen, az ne tartsa visza a híveket a templom látogatásától. Helyettes lelkész lesz minden vasárnap. — **KARÁCSONYI ADOMÁNYOK.** — Karácsonykor Isten dicsőségére a következők adományoztak: Oltáregylet 25 dollár, Eszláry András és csal. \$4.00, Molnár Rudolf és neje \$2.00, Mrs. Preininger \$2.00, 1-1 dollárt adományoztak: Kish Lajos, Takács Sándor, N. N. Müller Jánosné, Petró Istvánné, Eszláry József, Szakál Lajosné, Tóth Katalin, Biró Sándorné, özv. Molnár Sándorné, Bugár József, Molnár Imre, id. Molnár József és cs., Molnár Lajos és cs. Kardos József Molnár András. Ötven centet adományoztak: Orbán Istvánné, Nagy József és Molnár Ilonka. Karácsonyi szent jegyeket Nagy Sándor hittestvérünk ajándékozta. Fiatalságunk ez évben is kántáltak, mint rendszeren. Hálás köszönet mindazoknak, akik fáradoztak és gyarapították az egyház pénztárát. —

WINDSOR, ONT.

Lelkész: NT. PAPP JÁNOS LÁSZLÓ

MAGYAR KÉZIMUNKAKIÁLLÍTÁS. — December hó 16-án vette kezdetét az Evangélikus Magyar Nőegyesület kézimunkakiállítása. Eddig körülbelül 35 dollár folyt be adományokból és az eladott kézimunkákból. A helybeli angolság színe-java kereste fel az evangélikusok templomát ebből az alkalomból és tett bizonyosságot arról, hogy szeretettel karol fel minden hasonló mozgalmat. Vendégünk volt Mrs. Wallance Campbell, a Ford-autógyár vezérigazgatójának felesége, ki a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a

magyar asszonyok munkájáról. A kézimunkakiállítás tart egész január hó végéig, minden délután 3-tól este 8-ig. Eddig a következő magyar asszonyok és leányok támogatták adományaikkal és kézimunkájukkal az Evangélikus Nőegyesület kézimunkakiállítását: Nt. Papp János Lászlóné, Kankula Andrásné, Kummer Ferencné, Büty Gyulaé, Lehotzky Jánosné, özv. Varga Béláné, Pavlinyi Jánosné, Tamásy Lajosné, Lukács Pálné, özv. Birgling Jánosné, Daróczy Ferencné, Daróczy Pálné, Segyő Sándorné, Diószeghy Sándorné, Rossner Jenőné, Szilveszter Gyuláné, Ormay Aranka, Grauzer Margit, Pavlinyi Nelli, Pohánka Juliska, Andók Mariska, Gyetvai Ilonka, Veres Irén és Gubicza Margit. —

ÜNNEPI ADOMÁNYOK: A karácsonyi és ujévi ünnepnek alkalmával a következő adományok folytak be egyházunkhoz: urvacsorabort Varga Sámuel és neje adományozták, két tölgyfa-gyertyatartó átványt készített Mr. Lembke, az angol evangélikus egyház presbitere; — pénzbeli adakozás a következő volt: Mr. W. Cantelon, az Autó Specialty vezérigazgatója \$5.00, Mrs. Evelyne Guest \$5.00, Lukács Pál és családja \$4.75, özv. Varga Béláné \$1.00, Büty Gyula és neje \$1.00, Rossner Zsuzsi \$1.00, Mihalovits István \$1.00, Szilveszter Gyula 50c, Varga Sámuel \$1.50, Ev. Borbás József \$5.00, a lelkészcsalád \$1.00, N.N. 50c, N.N. 25c, Rossner Jenő \$1.00, Lehotzky Rudolf \$1.00. A szilveszteri szeretetvendégségen természetbeni adományt adtak: Lehotzky Rudolfné, Daróczy Pálné, özv. Varga Béláné, Kankula Andrásné, Papp Lászlóné, Segyő Sándorné, stb.

CLEVELAND, OHIO

Lelkész: NT. LEFFLER M. ANDOR.

A KARÁCSONYI ÜNNEPEK alatt a hívek szép számban látogatták a templomot és az énekkar úgy karácsony előestéjén, valamint karácsony első napján szép számokkal emelte az ünnepi hangulatot. Az énekkart Ifj. Donó Márton tanította ge. — **NAGY OLTÁRI BIBLIA** — Nt. Dianiska Albert, helyettes lelképásztor kezdeményezésére gyűjtés indult a gyülekezetben egy nagy oltári Biblia beszerzésére, melyre 25-25 centeket a következők adományoztak: Hornyák Mihály, Varga József, Dombi László, Tóth Sándor, Péntek Pál, Donó Márton, Bors Károly, Bendes József, Babinyecz Mihály, Varga István, Babinyecz Pál, Király Béla, Trenka László. — **GYŪJTÉS A SZEGEDI MENEKÜLTEK RÉSZÉRE.** — Egyházunk sietett a Szerbiából kiülőzött szerencsétlen magyar testvéreink részére adományokat gyűjteni. 1-1 dollárt adományoztak: Kiss, Pál József, Péntek Pál, Donó Márton, Dombi László, Gubics János, Sedencky János, Németh Pál, Nt. Leffler Andor, Szabó István. December hó 6-án persely 10.65. összesen 20 dollárt küldött be egyházunk e nemes célra. — **ADOMÁNYOK A KARÁCSONYI ÜNNEPKÖRBE** — Az Evangélikus Oltár Egylet 5.00 dollárt, 2-2 dollárt adtak: Simon János és családja, ifj. Nól Ede és neje, Gabnai Pálné, 1-1 dollárt adtak: Bendes József, Varga Dániel, Mendel István, Baogh Ferenc, Kroff János, Gyurán János, Novák Gábor, Gege István, Szloboda József, özv. Knyeskö Mihályné, Szalai Józsefné, özv. Meliska Jánosné, Hanes János, Bendes Zsigmond, Szives Pálné, Trenka János és családja, Loska István, Németh István, Cöngői Dánielné, Gorta Pál, Szloboda István, Molnár Lajos, özv. Zsolnai Jánosné, Mojzes Jánosné, Tóth Mihály, Trenka László, Nyári Mártonné, Carga Adámné, Csuti József, Köteles Ferenc és neje, özv. Dremkó Jánosné, Varga Dánielné, Kiss Lajosné, Balog Károly, Tóth Sándor, Varga Ilonka, Gubics János, Lénárt András, Sedencky János, Donó Márton, ifj. Gyurán István, Babinyecz Pál, Varga József, Péntek Pál, Dombi László, Kiss Elekné, Gorta János, Németh Pál, Németh Már-

ton, id. Gyurán István, Fodor Mártonné, Paulovics Károly, Hornyák Mihály, Lénárt János, özv. Szöke Mihályné, Drenkó Jánosné, Faska Mihály, Tamaskovics Mihály, Král Márton, Horváth Mihályné. 50-50 centet Novák Lidia, Péntek Ilonka, Baogh György, ifj. Péntek Pál, 25-25 centet Ponycvác Antal, Kiss Pál Lajos. — **ADOMÁNYOK AZ ERŐS VÁRRA** — Előfizetésre Kulcsár Erzsébet 1.00 dollárt, egy névtelen adakozó a lap terjesztésére 2.00 dollárt. — **HALÁLOZÁS.** — Mult év december 29-én helyezték örök nyugalomra Kormányos Elza 17 éves hajadon leányt, kit két évi rosszas betegsége után megszabadított az Ur földi szenvedéseitől. Szülei Kormányos István és neje szül. Fisher Julia, valamint testvérei István és imre, úgy szintén nagyszámu rokonság siratja a korán elhunyt fiatal leánykát. Adjon az Ur a Krisztus Jézus által lelki megnyugvást a gyászolóknak. — **LELKÉSZ BEIKTATÁS.** — A gyülekezet dec. 2-án megválasztott új lelképásztorát, Nt. Leffer Andor volt Pittsburgi lelkészt, január 27-én fogja ünnepélyesen beiktatni hivatalába a Zsinat püspöke, Dr. Henry H. Bagger. Az ünnepi istentisztelet d. e. 10 órakor veszi kezdetét, meyen ugyancsak a január 13-án megválasztott új tisztikar is lefogja tenni a hűség esküt az új lelképásztor kezébe. Az ünnepi istentiszteletet, melyre ez uton is, de külön meghívó utján is, a gyülekezet meghívja az ág. hitv. ev. egyházakat, valamint a város magyar egyházait és egyleteit. Az egyházi ünnepélyt 1 órakor ünnepi ebéd követi az egyház iskola termében. — **TÖMÖRÜL AZ EVANGÉLIKUS IFJUSÁG.** — Január 16-án este 7:45-ko-r az egyház iskolatermében fogja megtartani alakuló gyűlését az egyház Luther Ligája, melyre az előkészületek már megindultak. Az előkészítő bizottság tagjai ifj. Trenka László, Dombi László ifj., Babinyecz Mariska és Ilonka. 8-tól 9-ig szervező gyűlés lesz, melyet egy kedélyes est fog követni, társas játékokkal, ének és zeneszámokkal, és frissítőkkal. A szervező gyűlésen a lelkészen kívül többen fognak rámutatni az evangélikus ifjúsági munka fontosságára. Vegyen részt a Clevelandi evangélikus ifjúság tömegesen ezen a nagy szervező gyűlésen. **SZILVESZTERI MULATSÁG.** — December 31-én az esti és éjfélbeli istentiszteletek között az egyház pénztára javára egy táncmulatságot rendezett, melynek tiszta jövedelme 41.62 dollár volt. Gubics János és neje által adományozott sorso-lásból 6.00 dollár és Fodor Mártonné által adományozott tárgyból 3.55 folyt be a pénztár javára. — **EGYHÁZKÖZSÉGI KÖZGYŪLÉS.** — Január 13-án a d. u. istentisztelet után évi közgyűlés volt az egyház iskolatermében, melynek tárgya az új év tisztikarának megválasztása volt. —

DETROIT, MICH.

Lelkész: NT. BECKER JAKAB.

KARÁCSONYFA ÜNNEPÉLY. — Mint minden évben, úgy az idén is megörvendeztettük gyermekeinket karácsony előestéjén egy szép karácsonyfa-ünnepélyel. A Női Oltár-egyesület áldozatkészségéből karácsonyfa díszítette templomunkat és a gyermekek cukorkákat s egyéb ajándékokat kaptak. — **KÖZÖS EVANGÉLIZÁLÓ ISTENTISZTELETEK.** — A karácsonyi ünnepeket megelőző héten, vagyis december 17-től 22-ig, minden este közös evangélizáló istentiszteletek voltak a delray-i magyar protestánsok számára a református templomgan. Gyülekezetünk lelkésze is hirdette az Igét. — **AZ OLTÁREGYESÜLET JUBILEUMA** a legszebb siker jegyében folyt le december 16-án. Fenállása husz éves évfordulóját ünnepelte meg női oltár-egyesületünk, délelőtt egy alkalmi istentisztelet keretében, este pedig kedélyes társasvacsorával egybekötve. A jubileumi istentiszteleten zsufolóság megtelt templomunk áhitatos közönséggel.

Istentisztelet után jubileumi diszgyűlés volt a templomban, mikor is jelentést tettek a tisztviselők az elmúlt husz év kimagasló eseményeiről. Este az egyház iskola-termében társasvacsora keretében folytatódott az ünneplés. Az ünnepély rendezőbizottsági elnöke Kiss István volt. Jegyárúsítók voltak: Kulcsár Sándorné, Blatnik István, Kiss István, Győri Vilmos, Vigh István; segítettek: Sztanek Mihály és Hansz Ferenc; szakácsnők Kovács Józsefné, Svendor Jánosné, Sztanek Mihályné, Erdélyi Sámuelné és Mrs. Jelen Zsuzsanna; felszolgálók: Kiss Istvánné, Tóth Sándorné (Wyan-dotte), Vigh Istvánné, Szalay Lajosné, Győri Lajosné, Sztanek Mariska, Sztanek Juliska és Svendor János. Az ünnepély összes bevétele \$126.65, kiadás \$86.44, tehát a tiszta maradvány \$40.21 volt ezen az ünnepélyen. — **FARSANGI MULASÁGOK.** — Gyülekezetünk testületei a farsangi idő alatt a következő mulatságokat tartják: Január 26-án az Ifjusági Kör táncmulatsága. Február 9-én a Női Oltáregylet álarcos bálja. Március 2-án az egyház farsangvégi fánk-estélye. Mindhárom mulatság az egyház iskola-termében lesz megtartva, a Thaddeus és Sloan utcák sarkán. **TISZTJUTÓ KÖZGYŰLÉS.** — Egyházunk december 23-án, tartotta meg tisztújító közgyűlését, amely a következő eredménnyel végződött: Koncz János főgondnok, Sztanek Mihály aligondnok, Takács István pénztáros, Németh Sándor jegyző, Vigh István ellenőr, Bertalan János, Döbrente Lajos, Sofrankó András, Iski Ferenc, Simon Sándor, Kovács Ferenc, Zámolyi Sándor, Bellák Sándor, Galovics Bálint, Blatnik István, presbiterek és Bedők János egyházfi. A női oltáregyesület ugyancsak a mult vasárnapon dé után 3 órai kezdettel, tartotta meg tisztviselőválasztó gyűlését, amelyen a következő tisztviselőket választották meg: Sztanek Mihályné elnöknő, Vigh Istvánné alelnöknő, Rosta Sámuelné jegyzőnő, Győri Lajosné pénztárosnő. Pusztai Istvánné titkárnő és öz. Jelen Pálné kulcsárnő. — Az tisztviselők a január 6-iki istentisztelet keretében tettek ünnepélyes beiktatva hivatalukba, az ifjusági kör új tisztviselőivel együtt. Ugyanakkor kiosztásra került az Ur szentvacsorája is. — **HALÁLOZÁS.** — Bakos Zoltán, aki Detroitban született 1911 október 29-én néhai Bakos Alajos és neje, szül. Czippel Franciska szülőktől, egy heti betegség után 1934 december 23-án, este 8 óraker váratlanul elhunyt, mélyeséges gyászba borítva ifju feleségét, szül. Patti Iionát, akivel 1934 március 17-én lépett házassági frigyre. Bánatos özvegyén kívül gyászolják édesanyja, testvérei és nagyszámú rokonság. Temetése dec. 26-án délután ment végbe óriási részvét mellett a West Lafayette Blvd. 8823 száma alatt levő gyászházból s a magyar evangélikus templomban végzett halotti szertartás után a Woodmere temetőbe. — Nyugodjék békében! — **SZILVESZTER-ESTI TÁRSASVACSORÁNK** szép erkölcsi és anyagi eredménnyel végződött. A kitünő disznótoros vacsora a vendégek százait vonzotta iskolatermünkbe. Az összes bevétel volt \$150.14, kiadás \$79.14. S a tiszta maradvány \$71.00. A szép eredmény a bizottsági tagok önzetlen fáradozásán kivül az alábbi jószívű adakozóknak köszönhető: Kozma Imre, Koncz János, Stanek Mihály, Kocsi Antal, Vigh István, Rosta Sámuel, Bellák Sándor, Németh József (Solvay), Bertalan János, Németh Sándor, Sofrankó András, Névvay János, Svendor János, Lendvay Lajos, Hollós István, ifj. Koncz János, Bándli István, Blatnik István, Takács Istvánné, Hancz Istvánné, Zámolyi Sándorné, Jelen Zsuzsána, Kapó Károlyné, Kondor Mihályné, Pusztai Istvánné, Horváth Sándorné, Győri Lajosné, Roznai Istvánné, Kovács Józsefné, Gács Lászlóné, Süle Ferencné, pedig a gyermekek karácsonyi megajándékozásra egy láda cukorkát adományozott. A rendező bizottság élén Sztanek Mihály és Blatnik István állottak, akik segítőtársikkal együtt mindent elkövettek a siker érdekében.

BUFFALO, N. Y.

Lelkész: Allás üresedésben

A TAKÁCS CSALÁD MÉLYSÉGES GYÁSZJA. — A magyarság között előnyösen ismert és becsült Takács családot újabb szomorú gyász eset érte. Csak alig egy hónappal ez előtt ragadta ki a kérhetetlen halál a forrón szeretni tudó édes anyja ö elő karjai körül Irénke leánykájukat, most pedig, a mult hó 13-án, este 9 óraker elveszítették gyönyörű, egészségnek örvendő Sophia leányukat, férjezett Mrs. Elmer Knudsont, rochesteri lakost. Takács István hittestvérlínkre és hűséges hitvesére, ez a második borzasztó csapás rettenetes erővel hatott; a jóságos édes anyja még ma is ágyban fekvő beteg, nemes szívét teljesen összetörte a sors kegyetlen megpróbáltatása. Az elhunyt fiatal magyar asszonyt, aki visszaadta lelkét Teremtőjének, kettős koporsóban december hó 14-én Rochesterből, N. Y. a New York Central vasutal Buffaloa szállították és drága jó szüleinék 120 Grote Streeten levő házában felravatalozták ahová 2 nap n keresztül bucsut járni ment Buffalo nemessziviú magyarsága. A bájos mindenkihez jószívvel viseltető fiatal asszonyt nagyon sokan megsiratták, mindenki még egy utolsó pillantást vetett rá és fájó szívvel vett örökre bucsut tőle.

Koporsóját valóságos virágerdő borította, hisz Mrs. Elmer Knudsont, született Takács Sofiát mindenki szivből szerette. Koporsóját hat egyenruhás fiatalember, kik az U. S. Coast Guard tagjai, vitték ki a gyászházból a 1037 Grant Streeten levő ágostai hitvallású evangélikus templomba, a virágokat pedig 6 gyászba öltözött fiatal leány az elhunyt barátnői vitték a koporsó után. A temetési szertartást a magyarság osztatlan részvéte mellett december hó 16-án, d. n. 3 óraker Rev. Péter Antal ref. lelkész végezte Rev. Pflum angol lelkész segédletével, aki az esketési szertartást végezte annak idején. Mindenki sirt, mindenkinek a teméstől kicsordult a könny, amikor koporsóját az Elm Lawn temetőben örök nyugalomra helyezték. Takács István, hűséges hitvese és gyászbaborult szép családja iránt városzerte nagy a részvét. Gyász borult nemcsak Takács Istvánkra, hanem Takács Józsefekre, Varga Lajosokra, Mss Vidriker, Etel Zugóra, Taylor és Senfner családokra, Tóth Lajosokra, Rev. Ormayéokra, Rev. Schleiferre, Petes Józsefekre és Nagy Józsefekre. Isten dicsőítse meg jó lelkét az örökkévalóságban s a bánattal sujtottaknak adjon vigasztalást a Krisztus Jézus evangéliumában. — **SUNDAY SCHOOL** minden vasárnap reggel 9:30-tól 10:30-ig, kéretnek a szülők, küldjék gyermekeiket minél nagyobb számban a vasárnapi iskolába. — **ISTENTISZTELETÜNK** minden vasárnap d. e. 11 óraker kezdődik. Kérjük egyháztagjainkat, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg Istentiszteleteinken.

PASSAIC, N. J.

Lelkész: NT. PÖLÖSKEY SÁNDOR

PASSAICAI EGYHAZUNKBAN karácsony szent ünnepén délután 3 órai kezdettel tartottuk az ünnepi istentiszteletet, amelyen szépszámú, lelkes gyülekezet volt jelen és élt urvacsorával. Az ünnepély színvonalát egy szép karácsonyi énekkel emelték leányaink, kiket az egyház hűséges orgonistája Knight Józsefné tanított be, nagy buzgalommal. — **DECEMBER 30-ikán** az egyház nőgyete fánk és tea estélyt rendezett, a Galamb féle teremben, amelyen szépszámú közönség jelent meg, sok fánkot és teát fogyasztottak el, s aki ott volt, mindenki jól mulatott. Köszönet érte azoknak, akik a siker érdekében áldoztak és fáradoztak.

CALDWELL, N. J.

Lelkész: NT. PÖLÖSKEY SÁNDOR.

KARÁCSONY és Ujév ünnepei Istentől megáldott ünnepek voltak hitbuzgó népiünk számára. Az ünnepi istentiszteleteken a hívek majdnem teljes számmal megjelentek. Dacára annak, hogy a munkaviszonyok itt még nem javultak, szent hitünkért áldozni tudó híveink ünnepi ajándékaikkal is bizonyosságot tettek a szívükben és lelkükben élő hitüsről és egyház szeretetről. Áldja meg az Ur a jószívi adakozókat. — Karácsony ünnepén este Karácsonyfa ünnepélyt tartottunk, midőn az Oltár Egylet áldozatkészességéből 40 vasárnapi iskolás gyermek és a tanítók részestettek ajándékokban. Az ünnepélyen a gyermekek zenekara is közreműködött. — EGYHÁZUNK évi elszámoló és tisztviselő választó közgyűlése Január 20-ikán volt megtartva, istentisztelet után.

BETHLEHEM, PA.

Lelkész: NT. ORMAY JÁNOS.

KERESZTELEÉS. — December hó 16-án vasárnap, az istentisztelet keretében részesült a keresztség szentségében Habakusz István és neje, szül. Kila Ilona újszülött kisfiacskája, aki a szent keresztségben József és Károly neveket kapta. Keresztzüllők: Kila József és Kila Erzsébet. A mindenható Isten tartsa meg az újszülött kisfiacskát jó egészségben, hogy szülei egykoron háládatos gyermeket, anyaszentegyházunk pedig buzgó és munkás tagot nyerjen benne. — KARÁCSONYI ÜNNEPLÉSÜNK. — Karácsony szent ünnepét méltóan ünnepelte meg gyülekezetünk. A délelőtti istentiszteleteken, úgy Palmerionban, valamint Allentownban és Bethlehemben a templom megtelt áhitatos, ünneplő hívekkel akik guzgó lélekkel dicsérték az Istent az ő hozánk való jóvoltáért, mely a földrejött Krisztusban nyilvánkozott meg. Sokan járultak az Ur szent vacsorájához. — AZ INTERMEDIATE LUTHER LEAGUE UJ TISZTIKARA. — Egyházunk keretében levő intermediate Luther League december hó 6-án tartott gyűlésén a következő tisztviselőket választotta meg az 1935-ik évre: Elnök Ormay Géza János, alelnök: Nagy Róza, jegyző: Ormay Éva Zsuzsanna, pénztáros: Csengető Vilma, levelező titkár: Már Jolán. A gyűlés jegyzőkönyvi köszönetet mondott az eddigi tisztikarunk s küönösen Hegedüs Lajosnak az eddigi elnöknek, aki szép munkát fejtett ki az ifjúság érdekében a múlt évben. — EGYHÁZUNK VEZETŐSÉGE. — Egyháztanácsunk Január hó 13-án tartott gyűlésén választotta meg tisztikarát az 1935-ik évre. Az egyháznak gondnoka és a presbiteriumnak alelnöke Balázs Balázs János hittestvérünk lett. Pénztárnoka újra Sánca Józsefet választották meg. Jegyző lett Kaky Sándor. Pénztári titkárok: Joó Sándor és Sráj János. Egyházi lett Tóth Vendel. Vagyonkezelő Bizottság: Id. Szedlák János, Tóth Vendel, Hegedüs Lajos és Kovács Péter. A presbiterium tagjai és tisztikara a következő: Elnök: Nt. Ormay János, alelnök és gondnok: Balázs János, jegyző: Kaky Sándor, pénztáros: Sánca József, pénztári titkárok: Joó Sándor és Sráj János, presbiterek: Balázs József, Szalay György, Süle Lajos, Habakusz István, Hegedüs Lajos, Tóth Vendel és Svanda János. Isten gazdag áldása legyen ez új évben az egyház presbiteriumának munkálkodásán. — KÉRELEM. — Kérjük azon egyháztagjainkat, akik még hátralékban vannak múlt évi havi és tagsági díjaikkal, egyenlítsék ki hátralékaikat ha csak tudják e hónapban, mert a számodásokat mileőbb ki akarjuk nyomtatni, hogy megküdhessük egyháztagjainknak az egyház múlt évi pénztári kimutatását. — TEA ESTÉLY. — Egyházunk nőegylete f. hó 27-én este hét órai kezdettel tea estélyt rendez az iskolahelyiségben, melyre ezuton felhív-

juk egyháztagjaink és jógarátaink figyelmét. Jegy ára 25 cent. A tea estély táncsal lesz egybekötve. — NŐEGYLETÜNK UJ TISZTIKARA. — Egyházunkban áldásosan működő Tabitha Nőegyletünk december hó 5-én tartotta a tisztviselő választást, 1935. évre a következőket választották meg a Nőegylet vezetőségének: Elnök: Szalay Györgyné, alelnök: Puskás Istvánné, pénztáros: Velekey Jánosné, jegyző: Németh Dénesné. A konyha felügyeletét vállalták: Sánca Józsefné és Kaki Sándorné. — VASÁRNAPI ISKOLÁNK KARÁCSONYFA ÜNNEPE. — Szépen sikerült karácsonyfa ünnepet rendezett vasárnapi iskolánk 1934 december hó 23-án a templomban. Ez évben az ünnep műsora angol és magyar nyelveken volt, hogy a szülők előtt is teljesen érthetővé tegyék gyermekeink műsorukat. Az angol műsort Miss He en Starner angol zeneinstructorunk, a magyart az egyház lelkésze készítette elő. Az ünnepély Mr. Tryon Bauer Superintendens vezetése alatt ment végbe. Templomunk ez alkalommal is megtelt érdeklődőkkel, akik nagy lelki élvezettel halgatták végig a műsort s örömmel vették tudomásul az ifjúság igyekezetét. — Karácsony első napján este 7 órakor pedig tiszta magyar műsoru karácsonyfa ünnepet rendezett az egyház lelkésze az ifjúság és a gyermekek közreműködésével. Ez alkalommal a gyermekek és az ifjúság két karácsonyi szindarabot adtak elő s szép magyar karácsonyi verseket elszavalásával s magyar énekek éneklésével mutatták be a magyar nyelvben való jártasságukat. A gyermekek a következő karácsonyi énekeket tanították be; 1. Örömda'ok hangozzanak. 2. Az Ur születésének... 3. Menyből jövén az angyalok... 4. Krisztus Urunknak áldott... 5. Ez ünnepi szent napokban... 6. Óh, nap napja... 7. Napja b'odog szent örömmel... 8. Szent karácsony ünnepén... 9. Örvendj óh angyali tábor... 10. Eljött a szent karácsony... 11. Itt vagy óh szent karácsony est... 12. Szent Karácsonyest közelég. — Szavaltak a következők: Csulik Margit, Chulik Violet, Varga Jolánka, Hegedüs János, Bujcs Ernő, Puskás Sándor, Hanzlik Dorothy, Hecskó Dáli, Bosák Viktória, Reichardt Betty, Bujcs József, Velekey Béla, Molnár Ella, Sánca Etel, Sánca Irén, Németh Zoltán, Grskovics Dorottya, Szalay Ida, Bosák Gizella, Loncsár Anna, Balázs Lajos, Balázs Sándor, Kovács Károly, Németh Teréz, Szalay Erzi, Mayer Mary, Balázs Anna, Farkas Margit, Biró Olga és Balázs Ferenc. — A "KARÁCSONYI LÁTOGATÁS" című verses jelenetben szerepeltek: Hegedüs János, Csulik Viola, Bosák Viktória, Szücs Etel, Szücs Sarolta, Grskovics Dorottya, Farkas Margit, Szalay Erzi, Molnár Ella, Loncsár Anna, Csulik Margit, Sánca Etel, László Károly, Sánca Irén, Bosák Lajos, Büjcs József, Bosák Gizella és Beer Lajos. — A "LEGBOLDOGABB KARÁCSONY" című darabban szerepeltek: Ormay Géza János, Pongrácz Berta, László Julia, Ormay Éva, Bosák Gizella, Varga Etel, Már Jolán, László Károly, Jerabek Géza, Bujcs Olga, Varga Béla, Sánca Irén, Beer Emil és Csengető Vilma. Az említett szereplők az Intermediate Luther Leaguenak tagjai s ez volt az első ilyen természetű szereplésük. Nagyon jól játszottak s reméljük, hogy még sok szindarabban szerepelnek a jövőben. A "LEGBOLDOGABB KARÁCSONY"-t Nt. Ormay Jánosné tanította be s igyekezetét és fáradozását a gyermekek játékában méltó eredmény koronázta. — A gyermekeket mindkét alkalommal megvendégteltük. A kiadásokat közadakozás utján hoztuk össze. Ezen célra egy ismeretlen adakozó \$5.00 adott. Mr. Henry Ward két láda nancsot küldött gyermekeinknek. — KARÁCSONYFA ÜNNEPÉLYÜNK JÖVEDELME. Bevétel volt \$33.95. Kiadás \$20.05. Maradvány \$13.90. — SZILVESZTER ESTI VACSORÁNK bevétel volt \$30.80. Kiadás \$23.57. Maradt \$7.27. — KARÁCSONYI ISTENTISZTELETÜNKÖN BEFOLYT 77 dollár és 26 cent. Karácsonyi adakozóink névsora a jövő

számban közöljük. — AZON HITTESTVÉREINK névsorát, akik szénre adakoztak, helyszüke miatt a jövő hónapban közöljük. Az adakozás még mindég időszerű.

—000—

UJÉVI VERSEK

Irta: PÖLÖSKEY SÁNDOR caldwelli ev. lelkész

Megint elmúlt egy esztendő.

*S újra itt egy másik,
Ilyenkor az ember lelke
Elmulástól fázik.*

*Azt juttatják eszünkbe
A gyorsan muló évek:
Hogy egyszer mi is elmulunk,
S jön majd az ítélet.*

*Azt sem tudjuk, megérünk-e
Másik Ujesztendőt?
Csak az, Aki fölöttünk van,
Tudja a jövődőt.*

*Mégis mily sok embertársunk
Ugy él itt a földön,
Mintha ő itt maradhatna,
Talán mindörökkön.*

*Pedig mindennek elmulás
Lesz egyszer a vége,
Csak egy van, mi nem mulik el:
A Krisztus beszéde.*

—000—

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

A következő előfizetéseket nyugtázzuk: BATH, PA.— Osbáth Sándor \$1.00, Nagy József \$1.00. — BETHLEHEM, PA.: Süle Sándor \$1.00, Bosák István \$1.00, Tóth Vendel \$1.00, Handlovsky György \$1.00, Gerencsér Mátyásné \$1.00, Gál Imréné \$1.00, Macsek Mátyás \$1.00, Mrs. Margaret Gillispie; — CALDWELL N. J.— Szarka Gyula \$1.00, Zsiráy György \$1.00, Mészáros Imre \$1.00, Hány János \$1.00, Horváth Imre \$1.00; — CLEVELAND, O. — Kulesár Erzsébet \$1.00, Németh Miklós \$1.00; — DETROIT, MICH. — Fejes József \$1.00; — ALLENTOWN, PA. — Nyemcsek György \$1.00; GARFIELD, N. J. — Koch Jánosné \$1.00; HELLERTOWN, PA. — Kalmár Lajos \$1.00; — LACKAWANNA, N. Y. — Rác Mihály \$1.00; — NEW YORK, N. Y.: Mrs. Mary Heszleányi \$1.00, Kiss Kálmán \$1.00, Hahn Ottoné \$1.00; — RIVER ROUGE, MICH. — Király János \$1.00; — SHARON, PA. — Kiss Kálmán \$1.00; — YOUNGSTOWN, OHIO — Csete Sándorné \$1.50.

Az "ERŐS VÁR" terjesztésére adakoztak: Egy jószívű adakozó Cleveland, O. \$2.00; Igen sajnáljuk, hogy ezután csak azon testvéreinknek küldhetjük az ERŐS VÁR-at, akik előfizetésüket beküldték, vagy értesítettek bennünket, hogy ezután küldik be. Bevétel nélkül nem lehet ujságot kiadni.

YOUNG PEOPLE

BY JOHN GEZA ORMAY

A little after xmas each year, as far back as I can remember, articles of more or less humorous flavor appeared in the newspaper and magazines, having for their subject, New Years Resolutions.

The beginning of a new year is always considered a time for turning over a new leaf, eliminating bad habits by resolving to form good ones. I am convinced that few of these resolutions were remembered for more than a month.

I do not believe that we ought to wait for New Years day, for any day, to resolve to be better. We should always examine ourselves for faults and try to correct them. If you want to set a date for improving yourself, go ahead, but do it more than once a year.

It is a mistaken idea that we can perfect ourselves by secluding ourselves from the world. It is not difficult to be virtuous among saints. If we live alone, we make ourselves believe that we are strong when we are really avoiding temptation. If we should be drawn into the worldly life again, all of our virtues would fade as a hot house blossom would if planted in the hardy climate of the outer world.

A dream may be very beautiful and even useful in its own place, but we must change our dreams into realities to make them lasting. Therefore, let us translate our day dreams, our idealistic thoughts into tangible things and our world will be a better world to live in for ourselves and others.

If a certain thing is based on truth, it will not change by the passing of time. We can find how much truth there is in a certain thing by letting it rest. If that thought or idea was not changed by the passing of time, it can be said that that thing is based on truth.

A világhírű "PHILCO" rádió ma már minden más gyártmányt felülmul. Vegyen magának "PHILCO" rádiót s a legkényelmesebb fizetési feltételek mellett jut szórakozáshoz.

PHILLIPS MUSIC STORE

24 E. THIRD ST., BETHLEHEM, PA.

Phone 2551

HIREK SZÜLŐHAZÁNKBÓL

UJ THEOLOGIAI TANÁR. — Magyarország kormányzója a soproni theologiai egyetem üresedésében levő gyakorlati tanszékére Dr. Jánossy Lajos révkomáromi lelkészt nyilvános rendkívüli tanárrá nevezte ki.

NYUGALOMBAVONULÁS. — Noszkó István rákoskereszturi esperes-lelkész, az Evangelikus Óráló volt szerkesztője nyugalomba vonult. A gyülekezet vezetésére Kósa Pál segédlelkész kapott helyettes lelkészi megbízatást.

LELKÉSZBEIKTATÁS. — Szeptember 30-án iktatta be Müller Róbert főesperes Bikács egyházközség egyhangulag megválasztott lelkészét: Rusznyák Ferencet.

LELKÉSZVÁLASZTÁSOK. — A kemeneshőgyészi gyülekezet Lukács István bobai lelkészt, a vönöckői gyülekezet Kiss Gyula segédlelkészt, a bakonytamási gyülekezet pedig Mohácsi Lajos helyettes lelkészt választotta meg egyhangulag lelkészévé. — Weinberger Gusztáv ágfalvi segédlelkészt pedig a pusztavámi gyülekezet hívta meg lelkészének.

SZOLGÁLATI JUBILEUM. — Seybold Károly zurányi lelkész most töltötte be szolgálatának 40-ik esztendejét.

DABRONY. — (Veszprém-megye) Az ujonnan épült ifjúsági házat szeptember 30-án avatta fel Takács Elek esperes. — Az ünnepély Kakas József helyi lelkész igehirdetésével kezdődött, kit a házavatással éppen egybeeső 25 esztendő szolgálati jubileuma alkalmából szeretetének jele'vel halmozott el a gyülekezet.

OKOS TILALOM. — A debreceni ref. presbiterium megtiltotta, hogy bármiféle egyházi nevet viselő intézmény egyházi jelszó alatt táncmulatságot rendezzen.

SZOLGÁLATI JUBILEUM. — Broschko Gusztáv Adolf, a budapesti német egyházközség lelkésze lelkészi szolgálatának 40-ik esztendejét töltötte be. A jubiláló lelkészt egyháza meleg szeretettel ünnepelte.

SZÜLETÉSNAPO. — Dr. Kiss István dunáninneni evangélikus püspököt 70-ik születésnapja alkalmából sokan ke-resték fel szerencsekívánataikkal. Isten áldása legyen további életén és munkásságán.

KÁROMKODÁS KÖZBEN MEGNÉMULT. — Erdélyben egy gazda káromkodás közben megnémult. Orvosi vélemény szerint a nyelvtét szélütés érte. Ez a csuf magyar betegség a káromkodás megszűnne, ha egynéhány tuca't ilyen eset előfordulna.

ALAPKÖLETÉTEL. — Óbudán, a Pacsirtamező és Selmeci utcák sarkán levő templomtelken templomalapköleté'tel volt október hó 21-én. Az alapkö felavatását D. D. Raffay Sándor év. püspök végezte.

UJ SEGÉDLELKÉSZ SZEGEDEN. — A Szegedi Evangelikusok Lapjában a következő hirt olvassuk: Uj segédlelkészt kaptunk BRACHNA GÁBOR egyházmegyei segédlelkész személyében, aki egy éven át philadelphiai szemináriumban folytatta tanulmányait, majd New Yorkban a Union Theological Seminaryban tanult s egyidejűleg a new-yorki Szentháromság evangélikus magyar egyház lelkésze volt. A közénk érkezett ifju munkatársunkat őszinte szeretettel és bizalommal köszöntjük körünkben. Az Ur tegye munkáját áldottá!

LELKÉSZMEGHIVÁSOK. — A kassai szlovák evang. egyház egyhangulag meghívta lelkésznek Raab György nagyrőcei lelkészt. A bártfai német-magyar egyház pedig Smid Lehel aranyosmaróthi lelkészt hívta meg. Érsekújvárott Tasler Mátyást választották meg. A pozsonyi szlovák evangélikus egyház harmadik lelkészének egyhangulag Dr. Osusky Samuel püspököt, modori lelkészt hívta meg, kinek beiktatása október 21-én volt.

HIREK A NAGYVILÁGBÓL

NAGYBRITANIA. A skót egyház Thomas Coulter személyében uj erdélyi zsidó misszionáriust küldött Kolozsvárra. Az uj misszionárius — ki előzőleg Győrött is hiiszbabb időt töltött és az ev. templomban prédikált is — most avat-ta be hivatalába dr. Macdonald Webster, a skót egyház zsidómissziói bizottságának titkára, a magyarok nagy barátja. Webster dr. előzőleg Pápán magyarnyelvű előadást tartott arról, hogy a skótok legnagyobb királynéja, Margit, magyar származású volt. Ő térítette meg a skótokat. Sirját, amelyet annak idején Kossuth Lajos is felkeresett, még ma is hálás kegyelettel ápolják a skótok.

FINNORSZAG. — A szokásos rokonnépek napját az idén Magyarországnak szentelték Finnországban. A Helsinkiben tartott díszünnepély szónoka, T. M. Kivimaki finn miniszterelnök egyórás beszédben vázolta Magyarország történeti fejlődését. Magyarország nevében nemeskéri Kiss Sándor helsinki magyar követ beszélt. Az ünnepélyvel kapcsolatban liturgikus istentisztelet is volt. A nagytemplomban, amelyen Loimaranta Yrjö vallásügyi államtitkár prédikált s emlékezett meg Magyarországról is. — Lait'nen Toivot, az első Magyarországon járt finn lelkészt, a puolankai gyülekezet választotta lelkészévé.

JAPAN. A Brit- és Külföldi Bibliatársulat az elmúlt évben 541,530 bibliát adott el Japánban. A legnagyobb szám, amit Japánban eddig elértek.

AUSZTRIA. Egy csztrák tanár egy egyiptomi kereskedőtől kilenc nagyobb és öt kisebb papyrustöredéket vett meg Máté evangéliumából. Ezek az eddig ismert legrégebbi kéziratok, mert egészen az első évszázadba nyulnak vissza.

OROSZORSZAG. — A szovjet Szibériában a zsidóknak kétszer olyan nagy területet adott, mint Palesztina, hogy ott nemzeti államot alapítsanak s hová kb. 100.000 zsidó családot telepítenek

ESZTORSZAG. — Az országban a lutheránus és a görög katolikus lelkészek összefogtak a közös ellenség, az istentelenség terjesztése ellen. A következő nyilatkozatot adták ki: "Egy és ugyanazon Atya gyermekeinek valljuk magunkat, kik azonban ezen a földön más és más házban laknak. Minden tan és kultuszbeli ellentétnél erősebb azonban a Jézus Krisztusba vetett közös hitünk és a keresztyén szeretet ereje."

IZLAND. — Ennek az északi szigetnek 111,555 lakosa van. A lakosság majdnem tisztára evangélikus. Csak 67 róm. kath. él Izlandban. Az egész sziget egyetlen evangélikus püspökség.

LETTORSZAG. — Lakónak száma 1,900,045. Ebből 1,055,167 evangélikus. Az egyháznak van 242 lelkésze és egy érseke.

KINA. — Krisztus kínai egyházának, amely az összes kínai keresztyéneket magában foglalja, a legujabb jelentés szerint 8000 szervezett gyülekezete van. Ebből 274 gyülekezet maga tartja fenn magát.

Kricks Baking Company

BETHLEHEM, PA.

Telephone 4212

Mindennap friss kenyér és mindennemű pék- és cukrászsütemény.

Telephone: Garfield 7140.

A clevelandi magyar közönség szives figyelmébe ajánlom

TEMETKEZÉSI ÉS BALZSAMOZÓ
INTÉZETEMET

WM. A. NUNN

Magyar képviselő:

Weizer S. János temetés rendező

9607 Buckeye Road. — Cleveland. Ohio.

Kegyeletes szolgálat! Méltányos árak!

GYÁSZ ESETÉN GONDOLJON

MOLNÁR JÁNOS

Temetkező és Vizsgázott Balzsamozóra

Nem Kell Előre Fizetni

8671 DEARBORN AVE.
DETROIT, MICH.

Telephone Winewood 2-1555

A LEHIGH VÖLGY LEGNAGYOBB
HUSSZÁLLÍTÓ CÉGE

ARBOGAST & BASTIAN CO.

A legjobb disznó és marhahus készítmények nagyban és kicsinyben. A legfinomabb zsir, szalonna és zsiráruinkat az Egyesült Államok kormány-ellenőrzése alatt készítjük.

Kereskedőjétől csak ARBOGAST &
BASTIAN árut fogadjon el.

HAMILTON STREET
ALLENTOWN, PA.

Telefon: Shadyside 3432
Washington 4627

P. G. PAROBK CO.

TEMETÉSRENDEZŐ ÉS BALZSAMOZÓ

A clevelandi magyarság szives figyelmébe ajánlom koporsó raktáramat s temetési felszereléseimet. Mielőtt máshova megy, hogy kedves halottjának megadja a végtisztességet, érdeklődjék áraim iránt.

2937 West 14th Street Cleveland, Ohio

LUKÁCS ISTVÁN ÉS FIA

TEMETKEZÉSI INTÉSETE

azért olyan népszerű, mert ők a rájuk bízott szolgálatot mindig kegyelettel és kifogástalanul teljesítik s a balzsamozást nem bízzák idegen kezekre. S olyan megértőek, hogy a betegszállítást éjjel-nappal hűségesen teljesítik s ki-ki anyagi tehetsége szerint fizeti azt.

A FŐIRODA ÉS KAPOLNA A
2728 Woodhill Roadon van.
Telephone Cedar 0593

A fiókiroda címe 2924 East 116-th St.
Tel. Cedar 7524. — Cleveland, Ohio.

HA FOGAI ROSSZAK, UGY EGÉSZ
SZERVEZETE VAN VESZÉLYBEN!

Sok betegségnek csirája a beteg foggyökér s odvas fog. Azért ne hanyagolja el fogait, hanem ha a legkisebb hiba van rajta, csináltassa meg azonnal.

Forduljon bizalommal hozzánk, mi ingyen adunk tanácsot s ha szükséges fogait jótállás mellett javítjuk ki.

DR. M. M. SPECTOR

FOGORVOS

9 EAST FOURTH STREET
BBETHLEHEM, PA.

Telephone 9307

EGY ÜVEG TEJ ANNYI, MINT EGY
ÜVEG EGÉSZSÉG!

Ezt nem csak az orvosok mondják, de
mindenki tudja. — Igyék mindennap pas-
törizált tejet, melyet megrendelhet Beth-
lehem közkedvelt magyar tejesénél

HEROLD VINCÉNÉL

1039 E. Fourth Street, Bethlehem, Pa.

Friss tej, tejfel, vaj, turó, sajt és
csokoládés tej állandóan kapható.

Detroitban s környékén mindenki tudja, hogy

BICZÓ FERENC

Magyar Temetkezési Vállalkozó

LELKIISMERETES — TAPINTATOS

Pontos kiszolgálás.

8027 W. Jefferson Ave. — Detroit, Mich.

Phone: Vinewood 2-0175

Forduljon hozzá bizalommal!

A LEGIZLETESEBB ÓHAZAI IZŰ KE-
NYERET KÉSZITI ÉS HÁZÁ-
HOZ SZÁLLITJA A

HELLERTOWN BAKING CO.

226 Linden Street Hellertown, Pa.

Phone 99

A legfinomabb sütemények naponta
kaphatók.

Phone: 3-6184.

Kedves halottja eltemetése előtt keresse fel

GEO. A. CHUBB

TEMETKEZÉSI INTÉZETÉT.

s győződjék meg áraink olcsóságáról.

Figyelmes és kegyeletes kiszolgálás.

WINDSOR, ONT.

913 Erie Street, East.

Szén épületanyag, homok, kavics és mész
szükségletét szerezze be nálunk. Mindent
lelkiismeretes pontossággal
házhoz szállítunk.

A világhírű Hazle Brook Coal Co. egye-
dül elárúsítója.

GÉZA SZILÁGYI AND SONS

1414 E. 4th STREET, BETHLEHEM, PA.

Phone 3721

Kenyérsütésre, főzéshez minden házi-
asszony a hires

“FRITCH'S BEST” LISZTET
használja.

FRITCH MILLING COMPANY

Main & River Sts. Bethlehem, Pa.

Telephone 2717

Aprójószágnak való eledel legolcsóbb
beszerzési forrása.

Az allentowni magyar és vend közönség
szives figyelmébe ajánlom

TEMETKEZÉSI ÉS BALZSAMOZÓ
INTÉZETEMET

ERNEST B. ZIMMERMAN

Okleveles Balzsamozó és Temetés Rendező
ÁRAIM VERSENYKÉPESEK

818 Walnut Street,
Allentown, Pa.

Phone 2-5534

Catherine Zimmerman

Walter Gehringer

Gilbert Keller

Roy McGorry

COMPLIMENTS OF

CHARLES GREENSTEIN

ALDERMAN

857 E. FOURTH ST., BETHLEHEM, PA.

Office Phone 1810 — Res. Phone 5853